

En fremtidsvisjon om garasjebyggeren Sjur

Selvbyggeren

Sjur Stokkvik, 34 år, samboer med Nina

- Dataingeniør fra Høgskolen på Gjøvik
- Villa på Tårnåsen i Blokkhus, Nedregård kommune
- Jobber med drift og brukerstøtte på IT-avdelingen på Lillebrand forsikring

Sjur er friluftsmann og er aktiv i dykkerklubben på Ski. I tillegg liker han å pusle med snekkerarbeid og oppussing.

Byggefeltet som Nina og Sjur bor i er fra slutten av 1980-tallet og det er ganske høy standard på villaene og mange har bygd seg både dobbeltgarasjer og boder på tomtene. Det står bare en enkel carport på deres tomt. Dette er ganske upraktisk, ikke minst med all den snøen som har kommet i vinter, siden de trenger to biler for å komme seg på jobb. Nina har kortest vei og kommer raskest hjem, og det betyr at hun stort sett har kapret carporten, mens han har måtte stå ute og skrape bilen hver morgen. Dette må det bli slutt på, tenker Sjur, og starter å planlegge ny dobbeltgarasje på tomten.

Sjur sitter en ettermiddag i sofaen og surfer litt på iPaden for å få ideer til gode løsninger. Han googler "bygge garasje" og i tillegg til flere garasjeleverandører kommer noe som heter ByggLett opp i listen. Han klikker på linkene og forstår at dette er et hjelpemiddel både til å planlegge og å søke kommunen om tillatelse til å bygge garasjen. Så bra!, tenker Sjur.

Han har sett på en del kataloger, men finner ikke noe som passer helt i forhold til stilen på huset. Det viser seg at ByggLett jo har et enkelt tegneverktøy. Før han vet ordet av det har han laget seg en første 3D-skisse av garasjen med port, vinduer og dør. Tegningen ser flott ut slik den nå er vist på flatt underlag. Tomta hans derimot er både litt bratt og trang og han ser ikke helt for seg hvordan garasjen skal plasseres inn i terrenget.

I en liten boble står det "Vil du se hvordan garasjen kan plasseres på tomta di?" Det vil han og får da beskjed om å logge seg inn med "Min ID". Det går fort for

bankID bruker han ofte i nettbanken. Ved hjelp av linken som dukker opp på hans smarttelefon er han inne.

Han kommer rett inn på et kart som viser både grensene til naboene og innkjørselen fra veien tydelig. Her finner han også en boks der det står fakta om eiendommen, bl.a. at Sjur og Nina er eiere. Han kjenner seg ikke helt igjen på kartet. Her ser det ut til at han har mer plass enn han har målt seg til i forhold til naboen sitt gjerde. Hvor står egentlig det store treet som tar sola på kjøkkenet og som han lenge har tenkt å gjøre noe mer?

Han får opp en boble som foreslår at han identifiserer hjørnene på garasjen i terrenget for å plassere den helt presist. Dette svarer han ja på. Han tar på seg støvlene og rusler ut på tomta med iPaden under armen. Søren også, snøen skjuler grensemerket som han tror står borti bringebærriset. Han har sett for seg at bakre venstre hjørne skal stå der det store treet står i dag. Han går bort til treet og klikker på hjørne nr. 1. Så går han mot veien og klikker av for hjørne nr. 2. Han lurert på om dette blir parallelt med huset, slik han hadde tenkt garasjen skulle stå. Det er kaldt og surt ute så etter denne operasjonen går han tilbake til sofaen.

Når han kommer inn igjen og ser på skjermen at garasjen er plassert ganske skeivt på tomta. Han ser også det er kommet opp en boble som sier: *Skal garasjen være parallell med*

- hovedhuset
- tomtegrensen
- nærmeste bygning

Dette hadde han egentlig ikke tenkt så veldig mye på, men etter å ha tenkt seg litt om og sett det for seg fra ulike vinkler, ser han at det å plassere garasjen parallelt med naboens garasje er det peneste. Den bør stå så nær inntil tomtegrensen som mulig for å få best utnyttelse av tomten. Han krysser derfor av for "tomtegrense".

Grunnrisset av garasjen justerer seg pent og parallelt med tomtegrensen og legger seg en meter fra denne. Det var vel egentlig litt lang avstand, tenker han. Han prøver dermed å flytte garasjen sin nærmere grensen. Da kommer det opp en boble som sier. *"Plassering av garasjen nærmere enn 1 meter fra nabogrense vil kreve ekstra nøyere vurdering fra kommunens side og eventuelt brannisolering"*. Sjur flytter garasjen raskt tilbake slik at den ligger 1 meter fra tomtegrensen.

Garasjen til Sjur måler 6x8 meter og det er tydelig fra plasseringen i terrenget at dette er det maksimale han får plass til. En boble på skjermen viser også at han ennå har noen få kvadratmeter igjen før han når maksimal utnyttelsesgrad for hans eiendom.

Garasjen han nå planlegger på 6x8 meter er ikke mer plass enn der som kreves for de to bilene som Nina og han har, i tillegg til syklene deres. Han skulle gjerne hatt et arbeidsrom der han kunne sysle litt med snekkerarbeid og ha høvelbenk og diverse redskaper. Hva med å bygge et loft? Han klikker på knappen for 2. etasjer og får opp melding:

"Dersom garasjen skal ligge 1 meter fra nabogrensen er maksimalt bruksareal 50m²". Videre blir det opplyst at for å bygge opptil 70m² bruksareal må han ha minst 4 meter til nabogrense. Sjur bestemmer seg for å droppe andreetasjen. Han får heller rigge seg til i kjelleren med arbeidsrom etter hvert.

Sjur ser nå av tegningen at det blir ganske høy grunnmur på baksiden av garasjen. Det er egentlig brattere enn han hadde tenkt. Hva med å flytte garasjen nærmere veien for å spare litt oppfylling og muring? Han drar tegningen nærmere veien og på et tidspunkt kommer det opp en boble som sier: "Du har plassert bygningen nærmere veien enn Vegloven tillater. Tilstøtende vei er kommunal og byggegrensen er 15 m målt fra midten av veien. Vil du legge garasjen så nærme veien som mulig?" Han krysser av for ja, og garasjen justerer seg tilbake en halv meter, men likevel noe nærmere enn han var i utgangspunktet.

Til slutt kommer det opp spørsmål om det skal være arbeidsplasser i huset. Han stusser litt og lurer på hva det betyr? Han skal jo skrive dekk på bilen og den slags der. Så ser han en forklaring om at dette gjelder profesjonelle arbeidsplasser som Arbeidstilsynet bryr seg med. Han krysser av for "nei" for det har han ingen planer om.

Sjur konstaterer at garasjen ser fin ut og er plassert på beste måte i terrenget. Han roper på Nina og viser stolt fram "byggverket" sitt. Hun er imponert over hva han har fått til etter en time i sofaen.

Da søker vi da, sier Sjur. Nina lurer på hva det vil koste. Hun har hørt rykter om at det er veldig dyrt. Han trykker dermed på knappen "Søk som om tillatelse". Da kommer det opp en liste over hva som må gjøres. Nabovarsling står først. Han klikker på nabovarsling. Liste over naboer som skal varsles kommer opp. Han ser at alle har e-postadresser, unntatt fru Nielsen på andre siden av veien. Sjur krysser av for digital varsling av alle de andre naboene. Han får også muligheten til å skrive ut et ferdig utfylt skjema som han kan ta med seg til Nielsen for å få hennes signatur. Sjur trykker på "Send nabovarsel". Han hører e-posten fyke av gårde, mens han henter seg en ny kopp kaffe. Nå er det bare å vente på tilbakemelding fra naboene.

Etter noen dager har alle naboene meldt tilbake at de ikke har noen merknader til garasjebygget. Knappen *Send til kommunen* er blitt grønn! Da er det på tide å finne ut hva saksbehandlingsgebyrene kommer til å bli. Han klikker på knappen for priskalkulator og får en detaljert oversikt over hva byggesaksgebyret for denne garasjen vil være. Han roper til Nina at det koster ca. en sydentur på vinteren og hun sukker litt. De blir enige om å trykke på send-knappen. Det første som da kommer opp er spørsmål om han vil betale på web med kredittkort eller få tilsendt faktura. Han synes det er veldig greit å betale med en gang og finner fram kredittkortet. Når betalingen er fullført kommer det opp melding på skjermen om at søknaden er mottatt i kommunen.

Etter noen minutter kommer en SMS på hans telefon at tillatelse til å bygge garasjen er gitt fra kommunen med henvisning til e-post. Yess, sier Sjur og går seg en tur ut på tomte. Da er det bare å gyve løs på det store treet.

Naboen

Kari og Arne Antonsen 45 og 47 år,

- to barn på 12 og 14 år
- Kari jobber deltid i barnehage og tar seg av papirarbeidet i firmaet til Arne.
- Arne er har egen rørleggerbedrift.
- Bor på Tårnåsen i Blokkhus, Nedregård kommune

Kari og Arne er en humørfylte og grepa folk. Svigerforeldrene har campingvogn som de låner når de har ferie. Arne har bygd huset sitt selv. Det han ikke fikser selv, har han kompis som kan. Dessuten er de ivrige hagemennesker, særlig Kari. Hun er også god på data og ser at det er mye en travel dame kan ordne via Internett.

Kari går ofte inn og sjekker eposten etter Dagsrevyen. Blant tilbud fra IKEA, Kappahl, og siste nytt fra Billettservice, ser hun en epost fra naboen. Hun har aldri fått epost fra Sjur Stokkvik før og hun visste heller ikke at han hadde hennes epostadresse. Det står nabovarsel i overskriften. Skal tro om Sjur og Nina skal ha fest. Kanskje de skal gifte seg?

Hun åpner eposten og ser at dette nok ikke er snakk om fest, men at de derimot skal bygge garasje. Hun har faktisk fått elektronisk nabovarsel. Men hun lurte litt for her er det jo ingen vedlegg som viser hvordan det skal se ut. Så ser Kari at det er en lenke som hun kan klikke på for mer informasjon.

Da kommer det opp en webside som viser modell av garasjen plassert på eiendommen og husene omkring. Kari roper på Arne som har fordypet seg i iPaden og ber han komme for å se. Hun har nå oppdaget at hun kan snu på modellen slik at de ser bygget fra flere kanter. Arne blir imponert.

De er enige om å se litt nøye på hvor stor garasjen egentlig blir for de er litt nervøse for hva nærmeste nabo har tenkt å finne på, selv om han er en jovial og omgjengelig mann.

De har jo i friskt minne den gangen naboen på andre siden, Pettersen, bygde garasje. Det som skulle bli en enkeltgarasje framstod plutselig som en dobbeltgarasje som også hadde tatt solen fra kjøkkenhagen til Kari og Arne.

Under modellen står spørsmålet: "Har du merknader til tiltaket?" Ja/nei. Hun krysser først på "ja", mens de diskuterer litt. Umiddelbart synes de dette ser fint ut og de ser også at dette kommer til å fjerne det store treet som tar sol fra tomatplantene til Kari. Det betyr egentlig at dette blir bra for Kari og Arne også og de ser ikke behov for å skrive merknader i den boksen som er kommet opp. Kari går tilbake og krysser av for "nei" og deretter trykker på "Send"-knappen som nå er blitt grønn.

Arne går nå tilbake til sin iPad og ser at også han har fått en tilsvarende epost fra naboen Sjur. Siden han og Kari allerede har gått gjennom dette, krysser han fort av for "nei" og får sendt det avgårde.

Han tenker at dette var jo veldig greit i forhold til å måtte gå på Posten og hente rekommandert sending eller føle seg presset av en ivrig nabo i døren til å skrive under. Det var sånn Pettersen gjorde det.

Saksbehandleren

Knut Svingen, 32 år, gift med Rita, og har en gutt på 2 år.

- 3-årig ingeniørutdanning fra Narvik
- Bor i tomannsbolig som trenger oppussing i Storevik kommune
- Jobber som byggesaksbehandler i Nedregård kommune

Knut er en ivrig fisker og ser fram til elgjakta hvert år. Ellers tar jobben mye tid og han føler ofte at han ikke får gjort alt han skulle, ikke minst fordi det er store etterslep på gamle saker. Hjemme har han både en sønn han har lyst å bruke mer tid sammen og ikke mist eget hus som krever sitt.

Knut har jobbet som saksbehandler i Nedregård kommune i snart 3 år. Det har skjedd store forbedringer i arbeidsrutiner, særlig i løpet av siste året. Han tenker med gru på hvor mye tid han brukte på de enkle sakene helt til i fjor. Nå går disse mye mer automatisk og han kan i større grad konsentrere seg om de vanskelige og viktige sakene. Stresset med rapportering til KOSTRA ved årets slutt er det heldigvis også blitt slutt på. Nå får SSB tilsendt de data som kreves automatisk.

Det første han gjør om morgenen nå for tiden, etter at han har slått av en prat med kolleger ved kaffemaskinen, er å sjekke sakene som har vært behandlet automatisk i løpet av det siste døgnet.

Han logger seg inn på maskinen og klikker på ikonet for "KS – kvalitetssjekking av nye saker". I dag var det tre enkle saker som det er gitt automatisk byggetillatelse for.

Han klikker på den første. Dette viser seg å være en garasje i Blokkhus-området. Han klikker på mappen og får opp garasjemodellen plassert i kommunens plankart. Knut lurer litt på om grensa mot naboene er riktig plassert i det digitale plankartet og om kartet er oppdatert etter at veien ble lagt om. Av og til er kommunen dessverre litt sene med å oppdatere planbasen som er tilgjengelig eksternt, men dette har forbedret seg etter at de på kartkontoret er blitt nøye med å følge opp at alle planer blir levert i SOSI-format. Han ser på chatten at Karla på arkivet er på plass, og spør om hun kan hjelpe til med å finne fram de gamle analoge kartene. Hun er både imøtekommende og dyktig så det er lett å ble om hjelp.

Knut tar også en sjekk på at alle naboer som skal varsles er varslet. De naboene som har fått elektronisk varsling har alle vært inne og signert. Den skannede kvitteringen fra naboen uten epost ligger også inne, ser han. Dette ser da greit ut, tenker Knut.

Her skal det heller ikke sendes ut noe byggesaksgebyr siden Sjur Stokkvik har betalt med kredittkort. Da gjenstår det bare å oppdatere Matrikkel og kart. Han får vente med å klikke av for at "KS" er gjennomført og at Matrikkel og kart kan oppdateres til papirkartet er sjekket senere i dag.

Knut kvitterer ut de to siste sakene og går for å fylle kaffekoppen. Det kan være greit med litt ekstra koffein før han tar fatt på den nye sentrumsgården som har mobilisert hele velforeningen.

Arkivlederen

Karla Karlsen, 53 år, nyseparert og har to gutter på 13 og 16 år

- Cand. mag. med informatikk, arkiv- og bibliotekvitenskap i fagkretsen
- Bor i trehus med stor hage som hun er glad i
- Jobber som arkivleder i Nedregård kommune

Karla har vært arkivleder i kommunen i 15 år, og leder dokument-senteret med 10 ansatte. Dokument-senteret har gått fra å være et papirbasert arkiv først og fremst for rådmannen og kommuneadministrasjonen til å bli et digitalt dokument-senter med ansvar for all dokumenthåndtering i kommunen. Karla syns at den største utfordringen er at hun ikke lenger ser dokumentene og arkivene, hun bare vet at de er der hvis alle gjør jobben sin som de skal. Men det gjør de jo ikke! Det går med mindre tid til de tradisjonelle arbeidsoppgavene så som poståpning, skanning, journalføring og utsendelse av papirpost. Nå går mesteparten av tida med til kvalitetssjekk av de digitale arkivene, håndtering av forespørsler om innsyn, opplæring av saksbehandlere og ledere og framfinning fra de gamle papirarkivene.

De store omleggingene fra papirbasert til digitalt arkiv har vært krevende. Ikke for Karla personlig, men for ledere og saksbehandlere som både skal lære seg nye system og arbeidsmåter og samtidig avlære seg de gamle rutinene og tankesettene. Hun er litt sliten, og har lyst til å bruke mer tid på sine to store hobbyer; hagebruk og ashtangayoga. Og barna da! Hun planlegger å overraske de kjære gutta sine med en London-tur til sommeren.

For Karla som er arkivleder, går mesteparten av tiden med på å delta i prosjektgrupper for videre innføring av og omlegging til digitale arbeidsprosesser. Etter en del skandaler med vedtak uten tilstrekkelig dokumentasjon, mislykkede digitaliseringsprosesser der innbyggertjenesten var digital mens alle interne, kommunale prosesser var papirbaserte og personopplysninger kom på avveie forsto endelig kommuneledelsen at

arkivleder er en helt sentral premissgiver for at digitaliseringen skal bli vellykket i alle ledd.

Karla kommer på jobb til vanlig tid. Ofte jobber hun hjemmefra, særlig når det er hun som kvalitetssjekker de digitale arkivene. Men i dag er det hun som har «papirvakta», det vil si finne fram i de gamle papirarkivene hvis noen trenger dem. Alle dokumentene er heldigvis digitaliserte, men noen av de eldste plankartene er så fillete at grenser mv ikke er mulig å gjengi på tilstrekkelig god måte i digital form.

Den første hun møter ved kaffemaskina, er Knut Svingen. Han behandler en sak om en garasjesøknad fra Sjur Stokkvik. Saken i seg selv er grei nok, sier Knut Svingen. Men han tror at noen av plankartene kanskje ikke stemmer helt i digital form, for de er gamle og Knut lurer litt på om grensa mot naboene er riktig plassert i det digitale plankartet og om kartet er oppdatert etter at veien ble lagt om. Karla lover å finne fram de originale plankartene, og legge inn merknader i systemet så han kan avslutte hvis alt er i orden.

Karla henter opp saken fra Sjur Stokkvik. Hun ser med en gang av saksbehandlingsloggen at Knut, som er framragende som saksbehandler og plikttoppfillende når det gjelder å få «the paperwork done», har gjort de nødvendige avsjekkene og oppdateringene. Før måtte hun ofte få tak i saksbehandlerne og spørre hva de hadde gjort i saken, for de husket ikke eller ville ikke fylle ut behandlingsskjemaet som lå som en mal i arkivsystemet, og som de måtte hente fram, journalføre og fylle ut steg for steg. Nå er heldigvis hele saksbehandlingsprosessen satt opp som en automatisk prosess, og innbygger og saksbehandler føres trinnvis gjennom prosessen.

Alle aktivitetene logges og preutfylte dokumentmaler kommer opp nærmest av seg selv. Ulike sakstyper har ulike bestemmelser knyttet til seg om det skal være ny sak, hvilke dokumenter som skal inngå i saken, hvem som behandler, godkjenner og kontrollerer og hvilke skjermingskoder som eventuelt skal settes på. Når et steg er ferdig, journalføres dokumentene automatisk med riktige metadata. Fortsatt kontrollerer arkivtjenesten at alle logger, merknader og dokumenter er som de skal, men det er mest fordi det dessverre er noen saksbehandlere som har egne «smarte» måter å «lure» systemet på – noe som bare skaper problemer for alle andre. Disse saksbehandlerne må avsløres med en gang før det skapes en myte om at det ikke er så viktig å bruke det nye ByggLett-systemet.

Karla ser at denne saken automatisk er opprettet som ny sak i arkivsystemet, men hun kontrollerer likevel om det finnes andre byggesaker fra Sjur Stokkevik. Hun finner en gammel sak om å sette opp en carport. Karla lenker mellom sakene – det kan jo bli interessant å finne historikken senere en gang uten for mye søking og leting.

Deretter setter Karla opp et Lync-møte med det interkommunale arkivdepotet, og ber om å få fraktet over de kartene som Knut Svingen spurte etter. Kartene kommer, og er i enda dårligere forfatning enn hun hadde trodd. Karla sammenligner papirkartene med de digitaliserte kartene som har dannet grunnlaget for søknaden. Hun ser at de flinke kartprogrammererne har fått til å

tolke de digitaliserte kartene riktig, slik at grenser er riktig plassert. Programmererne har også lagt inn veien slik den faktisk går nå, selv om kommunens digitaliserte plankart ikke viser det. «De har vel brukt google maps i stedet for oss» tenker Karla med seg selv. Karla legger inn opplysninger på saken om at kartene som er brukt, er korrekte. Så setter hun saken som avsluttet – Sjur har jo både fått tillatelse og betalt så det er ikke særlig sjanse for at han kommer til å klage.

Neste punkt på dagens program er møte i det overordnede rådet for planlegging og styring av kommunens digitale satsning. Karla er nestleder i rådet, og fungerer i dag som leder ettersom rådmannen er fraværende. Hun tenker med seg selv at den neste store satsingen må være kommunens digitale kartgrunnlag, de digitale planregistrene og å få fullført matrikkelregistreringene. Nå er det bare halve kommunen som har registrert kulturminnene i matrikkelen.

«Men jeg skal lede møtet hardt for jeg skal rekke yogaklassen min i dag» tenker Karla mens hun smiler og hilser på de andre møtedeltakerne.